

LWI (86) ai

sg m N lwi (5). ◇ G lwi(e)go (1). ◇ A lwi (2). ◇ f N lwiã (6). ◇ G lwi(e) (18). ◇ A lwią (8). ◇ I lwią (4). ◇ L lwi(e)j (5). ◇ n N lwi(e) (5). ◇ G lwi(e)go (1). ◇ A lwi(e) (3). ◇ I lwi(e)m (1), lwim (1) *SkarŻyw* (1 : 1). ◇ pl N subst lwi(e) (15). ◇ G lwich (3). ◇ D lwi(e)m (1). ◇ A subst lwié (4); - é (1), -(e) (3). ◇ I lwi(e)mi (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

*Przymiotnik od „lew”; pochodzący od lwa, przynależny lwu, będący częścią ciała lwa itp.; leonis a. leonum Vulg, PolAnt; leoninus Vulg, Cn (86) : Sęp też poźedł wronã z krukiem. Iż było ieść nie doftãło/ O lwią przyiaźń İtali mãło. *BierEz* M4; *Leop Eccli* 13/23, *Ez* 10/14; *RejZwierz* 115; A kãzde zwierzę mãião czthery twarzy/ [...] trzecia byãã twarz lwia/ á czwarta byãã twarz Orla. *BibRadz Ez* 10/14, II 138b *marg*; *Mántikorã*/ w *Indiey*/ mãiãc trzy rzędy zębow/ twarz człowieczã á ciãło Lwie. *BielKron* 8v, 95v, 420; *LeovPrzep* I3v; *RejAp* 82v [2 r.], *Ddv*; *BudBib Cant* 4/8; *WujNT* 300.*

W porównaniach (24): *Prãwie iãkobyś mię wydãrł İpãłfczki lwiey* *RejPs* 32, 51v; *Iż frogość okrutnych ludzi yeft frozłza niź lwia. LubPs* O2v *marg*; *BibRadz Apoc* 9/8, 17; *RejAp* 79, 81, 105, 107, Ff4; *BudBib 2.Reg* 17/10, 1.Par 12/8, *Ps* 16/12; *Y mãiãły wãłfy iãko wãłfy niewieście: á zęby ich/ byãły iãko lwie [dentes eorum sicut dentes leonum erant]. WujNT Apoc* 9/8, [*przekład tego samego tekstu: BibRadz, RejAp* 79] *Apoc* 9/17. *Cf* »jako(by) lwie szczenię«, »jako lwi ryk«.

W połączeniach szeregowych (3): *Szczepił Noe wino przydawłzy k niemu krwi Lwiey/ Wieprzowey/ Bãraniey y Mãłpiey* *BielKron* 6; *Naydziełz tu łkorę wilczã, naydziełz tu y lišã: Iedno łię dobrze przypatrz, naydziełz lwiã, y ryšã. KlonWor ** , ded **2.*

W charakterystycznych połączeniach: lwie(-i, -a) ciãło, głowa (6), *gniazdo, krew, lader, łeb* (2), *obłow, osoba* (2), *peles, postawa* (2), *przyjaźn, twarz* (4), *uporność*.

Przysłowie: gdzie Lwiã łkorã czemu dofyć wczynić nie moźe/ tãm Lifiã trzebã nãrabiãc. Phil P3.

Wyrażenia: »lwia jama« = lacus leonium Vulg (12): *Tedy oni wpušcili go [Daniela] do Lwiey iãmy/ y był tãm łfeść dni. Leop Dan* 14/30, *Dan* 6 *marg*, 6/7, 12, 16, 14/33, 40; *CzechRozm* 183v, 252; *ArtKanc* I18v; *LatHar* 258, 585.

»paszczeka lwia« (4): *RejPs* 32; *Dãniel* teź w łwey prošćocie á w vprzemošći/ wybãwion był z pãłfczek Lwich [*de ore leonum*]. *Leop 1.Mach* 2/60; *RejAp* 105, 107.

»jako lwi(e) ryk, ryczenie« = rugitus leonis PolAnt [szyk 3 : 1] (2 : 2): BibRadz Is 5/29; *ModrzBaz* 127v; *Iãko ryk lwi tãk gniew krolewłki* *SkarKazSej* 692b, 659b.

»skora lwia« (3): *Siedzaczey [!] na łkorze Lwiey, zołtanawia łie flux Emorrois. FalZioł* IV 12a; *BielSpr* 44v; *Ošiel v Kumanow wczynił šię był Lwem/ włózywłzy łkorę Lwiã nãšię/ łtrałzył ludzi až go poznano po włzu. ModrzBaz* 135 *marg*.

»jako (by) lwie szczenię; ku lwiem szczeniętam podobni« = sicut catulus leonis Vulg, PolAnt [szyk zmienny] (4; 1): RejPs 85v; *LubPs* D4; *Leop Ps* 16/12; *Będã teź oštãyki İakobowe miedzy narody á miedzy wielkošćiã ludu [...] iãko łczenię lwie miedzy łthãdy bydlãt* *BibRadz Mich* 5/8, *Is* 5/29.

»šcierw lwi« = cadaver, corpus leonis PolAnt (2): *dał im teź/ y iedli/ ále im nie powiedłział iż onego miodu nãbrał z šcierwu lwiego. BibRadz Iudic* 14/9, 14/8.

»zęby lwie« = *dentes leonis PolAnt, Vulg* [szyk 6 : 2] (8): *BibRadz Apoc* 9/8; tá beſtia podobna była ku Lámpártowi/ który ieſt pſtry y odmienny/ á nogi miała niedzwiedze/ á zęby lwie. *RejAp* 106v, 79, 80, 142v [2 r.], Ff4; *WujNT Apoc* 9/8.

Wyrażenia peryfrastyczne na oznaczenie męstwa, odwagi, (prze)mocy, śmiałości (1):»lwia natura« (1): Iezu któryś lwia naturę/ dziewicy twej wſkromił [...] niedopuszczay zmazać kościoła twego *SkarŻyw* 341.

»lwie serce« = *cor leonis PolAnt* (4): *BudBib 2.Reg* 17/10; *MycPrz* I C4; Co pokazał w Pánłkim poimaniu gdy ſię ná wſzytko woſko ſam ieden Lwim ſercem á nie wſtráſzonym rzucić ſmiał/ chcąc zá Páná gárdło ſwe wáżyć. *SkarŻyw* 598, 317.

»lwia skora« (3): *Phil* P3; Oblokł potym Lwia ſkorę, kazał imać Páná *KlonWor* **2, **, 80, 81.

»śmiałość lwia« (2): Tedy y namężnieyſzy/ y ktorzy [!] ieſt ſmiałości lwiey [*cuius cor sicut cor leonis*] záthrfoży ſię *BibRadz 2.Reg* 17/10; *CzechRozm* 122v.

W przen (12) : Potym Danowi rzekł/ Dan ſzczenię lwie [*catulus leonis*] ſkakać będzie z Baſzáná. *BudBib Deut* 33/22.

Wyrażenia: »paszczeka lwia« = *niebezpieczeństwo, zagłada; os leonis Vulg* (7): *Leop 2.Tim* 4/17; *RejAp* 106v; *BiałKat* 26; Wyrwáliſmy/ powiáda/ z páſzczeki lwiey kościół nowy Cárogrocki/ Heretyckimi błuznierſtwy podkopány. *SkarJedn* 179, 391; *WujNT 2.Tim* 4/17, *Hebr* 11/33.

»zęby lwie« (4): Zęby Lwie [*dentes leonis*] ſą zęby grzechow ktoremi zábijáią duſze ludzkie *Leop Eccli* 21/3; *CzechEp* 21; *LatHar* 110; Zęby záſię lwie/ znaczą przekęfowania/ ktorymi wſtáwicznie ſzczypią/ ſzárpią y targaía ſławę Papieżow/ Biſkupow *WujNT* 860.

Cf LWITRUT, 1. LWOWSKI, **LWOWY**